

A Fővárosi Ítéltábla az Őszy Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Őszy Tamás ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Bodolai László ügyvéd (fél címe 1) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. november 26. napján meghozott, 31.P.25.308/2014/2. számú ítélete ellen a felperes részéről 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a felperes az általa fizetendő perköltséget az alperes által szerkesztett honlapot üzemeltető ... részére köteles megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperes által szerkesztett honlapot üzemeltető ...-nek (címe) 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét - amelyben az ... internetes portálon 2014. október 16-án megjelent „...” című cikkben sérelmezett közlések miatt az alperes sajtó-helyreigazításra kötelezését kérte - elutasította.

Kötelezte, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 36.000 forint kereseti illetéket, valamint az alperesnek 24.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1), (2) bekezdéseit, az Alaptörvény IX. cikkének (1), (2), (4), (6) bekezdéseit, a PK 12., 14. számú állásfoglalásokat, az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatát.

A riporthamisítás, hírhamisítás, illetőleg a felperes nevének összeolvadása a hírhamisítás műfajával sérelmezett közlések tekintetében elsősorban azt vizsgálta, hogy a felperes kérhetett-e helyreigazítást. Előre bocsátotta, hogy a hírhamisítással kapcsolatosan nem médiaszakmai, vagy médiaetikai megítélés alapján vizsgálta a közléseket, hanem a PK 12. számú állásfoglalásban foglaltakra alapozva a jelentéstartalom közzefogás szerinti értelmezése mellett végezte el a vizsgálatot.

Megítélése szerint, a közlemény egészéből arra lehetett következtetni, hogy a szerző a hír- és riporthamisítás megjelölések alátámasztásaként a ... sajttájékoztatójáról készült anyag nem megfelelő bemutatásával foglalkozott. A hír- és riporthamisításra utaló sérelmezett részeket a körülményekből,

tényállításokból levont következtetésnek, véleménynek minősítette, amelyek önmagukban nem helyreigazíthatóak. Megjegyezte, hogy a kritikai vélemény is kifejezhet burkolt, valótlan tényállítást, ezért azt is vizsgálta, hogy a vélemény a szöveggörnyezetben valótlan tényeket közvetít-e.

Az elsőfokú bíróság a vizsgálatát a sajtóeseményről készült felvétel, a híradó riportfelvételének és a felvétel alapján ellenőrzött ... válaszát idéző szöveg alapján állapította meg.

Mindezek alapján arra következtetett, hogy a politikus a sajtótájékoztatón elhangzott kérdés után nem hallgatott, nem utasította vissza a válaszadást, hanem részletesen választ adott. Megállapította, hogy a válasz után a kérdező nem jelezte, hogy nem kapott választ. A később elkészült felperesi riportanyagból kiderült az is, hogy a felperes ismerte azt a körülményt, miszerint a pedofíliával kapcsolatos könyvrészlet több mint 30 éves, és ezzel már sikertelenül támadták ...et. Ennek alapján a felperes pontosan értette a provokatív részre vonatkozó válaszokat is, mely szerint a politikus nem tekinti a gyermekek szexuális tárgyú megközelítését az alkotmányban szerepeltetendő demokratikus értékeknek, másrészt az említett könyvében szereplő mondat a régmúlt története.

Az átlagnéző előtt a tudósítás olyan képzetet kelt, mintha a politikus a számára kínos tárgyú kérdésre, amit a riport az idézettel vezetett fel, nem válaszolt volna. Az átlagnéző előtt olyan látszatot kelt, mintha a kérdés, amire a riportalany hallgatott, majd elment, és helyette más adott választ. A riportban ugyan elhangzott a későbbiek során, hogy ... később ment el a sajtótájékoztatóról, az átlagnéző azonban ezen a kép és narráció alapján nem tulajdonít jelentőséget a gyorsan érkező képi és szöveges információk között. A gyors vágások megtéveszthetők, mivel nem derül ki, hogy ... melyik kérdésnél távozott. A képen az látható, hogy kérdés közben elhagyja a termet, ami könnyen úgy értelmezhető, hogy a kérdésre nem válaszolt, majd megsértődött és elment. A helyszínen jelenlevő felperesnek ismernie kellett a távozás okát, mivel a repülőjárat indulására való hivatkozás elhangzott.

Nem derült ki a riportból ... kérdésre adott válasza sem, a nézőnek nem volt lehetősége mérlegelni, hogy a politikus valóban kitért-e az érdemi válaszadás elől, mivel úgy mutatja be az anyag, mintha semmit sem válaszolt volna a provokatív kérdésre. Valós válaszát egyáltalában nem ismerteti az összeállítás. ... nyilatkozatának részbeni idézése, ami a személyeskedés visszautasítására vonatkozott, nem tartalmaz többletinformációt a felperesi kérdésre vonatkozóan. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a riport manipulatív elemeket tartalmazott, mellyel összefüggésben a sérelmezett írás szerzőjének lehetett azt a kritikai véleménye, hogy ez a tevékenység hír, illetve riorthamisítás.

A ... tudósítás a közbeszéd tárgya volt, és a riportot készítő és véleményformáló felperesnek, mint közszereplőnek el kellett viselnie a fentiekből levont túlzó véleményt is, mely szerint neve összeolvadt a hírhamisítás műfajával.

Az egyéb kétes dolgok sérelmezett közlés megítélésével összefüggésben az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az átlagolvasó ezen a ... kiretusálásával kapcsolatos eseményt érti. Megállapította, hogy az nem volt vitatott, hogy ...t egy köztévében bemutatott felvételtől kitakarták, és emiatt vizsgálat indult, így ezt köztudomású tényként vette figyelembe. Az elsőfokú bíróság a ... cikkében hivatkozott közleményben foglaltak alapján elfogadta, hogy az esettel kapcsolatban vezetői felelősség megállapítására sor került, ezért a felperesnek kritikai véleményként kellett elviselnie azt, hogy más kétes dologhoz is köze volt.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát.

A hírhamisítás és riporthamisítás közlések tekintetében sérelmezte azt, hogy az elsőfokú bíróság a PK 12. számú állásfoglalás előírásai alapján elmulasztotta a kifejezések valóságos tartalmának vizsgálatát. Ennek során az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy a médiában a sajtótermékek vágása milyen szakmai szempontok szerint történik. Mivel az időkorlátok miatt a teljes riport közzlésére általában nem kerülhet sor, ezért azok megvágva kerülnek adásba. Ez olyan lényeges körülmény, amelyet teljes egészében figyelmen kívül hagyott az elsőfokú bíróság. Az átlagolvasó nyilvánvalóan tudomással bír erről a szükségszerű technikai eljárásról, ezért nem tekinthet úgy a felperesre, mint hírhamisítóra. Téves volt az a következtetés a részéről, hogy a képi eszközök és a narráció miatt az átlagolvasó a sajtótájékoztatón történeteket tévesen értelmezhetette.

Téves volt továbbá az a következtetése is, mely szerint a riport olyan manipulatív elemeket tartalmazott, amelyek alapján az alperes kifejtethetett olyan kritikai véleményt, hogy a felperes hírt, illetve riportot hamisított. A felperesi összefoglalóban is elhangzik, hogy ... később ment el a sajtótájékoztatóról, tehát a sajtótájékoztató felperesi összefoglalása valóban közli, hogy a politikus nem a kérdés miatt távozott.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a sérelmezett közléseket véleménynyilvánításként, hiszen a szerző tényeket állított, és az alperes által állított kifejezések szétfeszítik a szabad véleménynyilvánítás kereteit is, amikor a felperest hírhamisítónak, riporthamisítónak titulálja.

Ezek a kifejezések úgy tüntetik fel a felperest, mintha egyfajta bűnözőként hamisítást követett volna el, azt a hamis képzetet kelti, hogy a felperest a tárgyi ügyben elmarasztalta volna valamely szakmai testület, vagy hatóság. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperest csak az alperesi cikk szerzője tarthatja legfeljebb hírhamisítónak, mivel ezt szakmai szervezet nem nyilvánította ki. A hamisító megjelölést egy riportról készült összesítés vágott verziójával kapcsolatosan alkalmazni sértő, és erősen túlzó. Mindezt kritikai véleménynek minősíteni a bírói gyakorlatnak ellentmondó döntés.

Az a közlés, mely szerint a felperes neve összeolvadt a hírhamisítás műfajával, súlyosan sértő kifejezés, és a szabad véleménynyilvánítás lehetőségén túlmutat. Megítélése szerint a felperes nem sorolható a politikai közszereplők, és a közéleti szereplők körébe sem, mert tevékenységével nem befolyásolja a társadalom kisebb vagy nagyobb csoportját, illetőleg nem alakítja a közhangulatot, és a helyi és országos viszonyok alakulását sem befolyásolja. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott a felperes közszereplő mivoltára. Az a szintén sérelmezett közlés, mely szerint a felperesnek egyéb kétes dolgokhoz is köze van, többes számot alkalmaz, így a cikk szerzője nem csak a ...-féle kitakarássra utalt, hanem egyéb, minden alapot nélkülöző kétes dolgokhoz is köti a felperest. Vitatható az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy ebben a vonatkozásban helyreigazításra azért nincs lehetőség, mert a vélemény a felperes szempontjából jelentéktelen. Ez azonban közömbös részletnek és pontatlanságnak nem tekinthető, ezért az elsőfokú bíróság által hivatkozott PK 12. számú állásfoglalás ezen része nem alkalmazható a perbeli esetre.

Kiemelte továbbá, hogy a keresetében sérelmezte a „már bukott egy nagyot felfelé” tényállítást is, mellyel álláspontja szerint az alperes való tényeket hamis színben tüntetett fel. Az elsőfokú bíróság e sérelmes tényállítás vonatkozásában egyáltalában nem foglalt állást, ez pedig súlyos eljárási hiba. Szintén eljárási hibának minősítette azt, hogy az elsőfokú bíróság a PK 14. számú állásfoglalás alapján nem az alperesi bizonyítási kötelezettség körébe sorolta a felperes leváltása okaként, a ...-féle kitakarással igazolást.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéeltének helyben hagyását indítványozta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a két felvétel alapján helyes és okszerű döntést hozott. Az alperes ezek alapján a saját következtetéseit jogsértés nélkül tehetette meg. A felperest hírigazgatóvá nevezték ki, ezért az alperesi felvetéseket ennek minősítésével el kell viselnie. A „felfelé bukott” kifejezés tényekből levont következtetés, mellyel szemben helyreigazítási igény alappal nem kérhető.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével teljes egészében egyetértett, ezért határozatát kisebb pontosítással a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 213. (1) bekezdésében foglalt szabálya szerint nem bírálta el teljes egészében a keresetét, és a „már bukott egy nagyot felfelé” közléssel kapcsolatosan nem foglalt állást.

A sajtó-helyreigazítás perben az eljáró bíróságnak alapvetően abban kell állást foglalnia, hogy a sajtószerv a sajtó-helyreigazítási kérelemben megfogalmazottakkal kapcsolatosan helyesen tagadta-e meg részben vagy egészben a kért helyreigazító közlemény közzétételét. Ezért ebből a szempontból alapvetően annak van jelentősége, hogy az érintett milyen tartalmú helyreigazító közleményt megjelentetését igényli a sajtótól. A felperes a helyreigazító kérelmében az említett kitélt is feltüntette, ugyanakkor megjelentetni kért helyreigazító közleményben ezen szövegrésszel kapcsolatosan helyreigazítást egyáltalában nem igényelt. Ugyanígy járt el a felperes a keresetlevelében is. A perben a kereset tárgyát úgyszintén a felperes által megjelentetni kért helyreigazító közlemény képezi, melyben a felperes által fellebbezésben hivatkozott rész nem szerepelt, ezért az elsőfokú bíróság ezt jogszabálysértés nélkül hagyta figyelmen kívül.

A ... .. részvétele mellett zajlott sajtótájékoztatóról való tudósítás anyagának vizsgálatakor elsősorban azon szempont szerint kellett eljárni, hogy az anyag a szöveg és kép egysége mellett a valóságos történéseket megfelelően mutatta-e be (kérdés és válasz megfelelő összekapcsolása, időrendiség, kép és hang összetartozása). Az elsőfokú bíróság a vágatlan sajtótájékoztató és az alperesi közlés tárgyként szolgáló korabeli tudósítás anyagának összevetésével, részletes kifejtés mellett helyesen következtetett arra, hogy a televíziós közlés olyan eszközöket alkalmazott, amely alkalmas volt - a valós történésekhez képest - a néző megtévesztésére. A híryanag szerkesztésének minősítését helyesen értékelte véleménynyilvánításnak, mivel az alperes ténybeli alapokon nyugvó értékelést tett a felperesi tevékenységgel kapcsolatosan. A nyilvánosság tájékoztatását érintő, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével oltalmazott véleménynyilvánítás szabadsága fokozott alkotmányos védelemben részesül, mellyel szemben szűk körben érvényesülhet a személyiségi jogok - ide sorolva a sajtó-helyreigazítás lehetőségét is - alapjogot korlátozó jellege. Jelen esetben a véleménynyilvánítás éppen a közszolgálati média munkatársának véleményformáló tevékenységét érintette, mely a közügyek vitatásával kapcsolatosan csak rendkívül szűk körben csorbulhat egyes személyiségi jogok érvényesítése esetén.

Az alperes a véleményének kifejtésekor konkrét tevékenységet értékelő nyilatkozatokat tett, nem sértve azzal indokolatlanul a felperes személyiségét.

A felperesi fellebbezés azon hivatkozásával kapcsolatban, ami a kép és hangvágások szükségszerű eszközeire vonatkozott, rámutat a másodfokú bíróság, hogy a rövidítés és tömörítés érdekében való alkalmazásuk elsősorban a történések időkorlátok közötti, de valósághű láttatását szolgálja.

A hamisítás és hamisító minősítések alkalmazása nem volt célszerűtlen és indokolatlan, különös tekintettel arra, hogy ezeknek nem csak büntetőjogi, hanem köznyelvi tartalma is van, amelyek nem feltétlenül esnek egybe. Nem feltétel továbbá ezen valóban erőteljes tartalmú kifejezések alkalmazásának az, hogy felperessel kapcsolatosan bármilyen fórum ezzel egybehangzó megállapításokat tegyen. A véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülését ilyen korlát nem akadályozza.

Megfelelően foglalt állást az elsőfokú bíróság a sérelmezett „egyéb kétes dolgok” közlés tekintetében is. Köztudomású tény, hogy a ... televízióképről való kiretusálása miatt indult vizsgálat, és ebben az időszakban a felperes hírműsoroknál főszerkesztőként tevékenykedett. Ez az eset a közmédia működésében olyan jelentős eset volt, melyre tekintettel a felperes kizárólag azért jogvédelmet nem élvezhet, hogy az alperes a véleménynyilvánítása során többes számmal említett.

Olyan bizonyítási kötelezettség nem terhelhette az alperest, mely a leváltásának okára vonatkozott, mivel a közlés kritika volt a felperes tevékenységével kapcsolatban, és a véleménnyel kapcsolatos bizonyítás fogalmilag nem értelmezhető.

A felperesi fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles viselni az alperes perköltségét a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

A perköltség az alperesi jogi képviselőt, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése szerint megillető ügyvédi munkadíjból áll.

Köteles továbbá viselni a felperes a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2015. június 9.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.  
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.  
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelélül:  
tisztviselő